
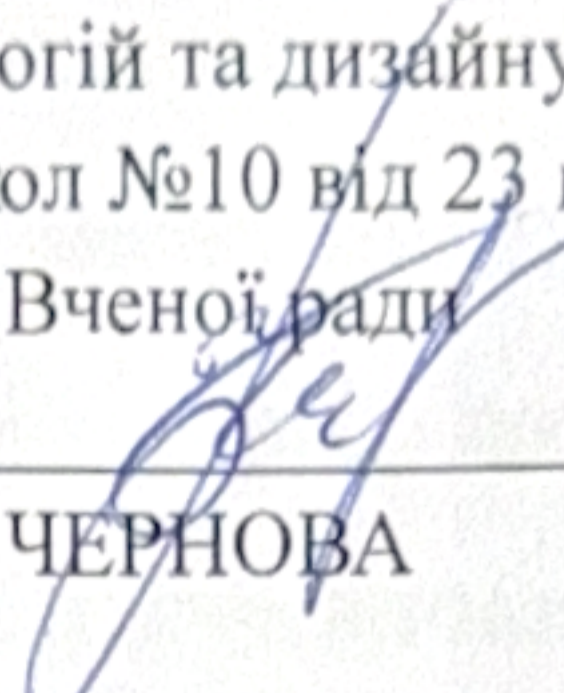

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

Факультет технологій та дизайну

<p>«Затверджено» На засіданні Приймальної комісії УДУ імені Михайла Драгоманова Протокол № 8 від 26 травня 2026 р. Голова Приймальної комісії Віктор АНДРУЩЕНКО</p> 	<p>«Рекомендовано» Вченою радою факультету Технологій та дизайну Протокол №10 від 23 квітня 2026 р. Голова Вченої ради Тетяна ЧЕРНОВА</p>
--	--

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
для громадян України/ іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання для здобуття ступеня доктора філософії
на основі ступеня магістра/ освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста

галузь знань А «Освіта»
спеціальність А 4. Середня освіта

освітньо-наукова програма Середня освіта (Трудове навчання та технології)

Програма вступного іспиту спеціальності А4. Середня освіта, освітньо-наукової програма Середня освіта (Трудове навчання та технології) для громадян України/ іноземних громадян та осіб без громадянства, при вступі на навчання для здобуття ступеня доктора філософії на основі ступеня магістра/ освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста галузі знань А «Освіта»

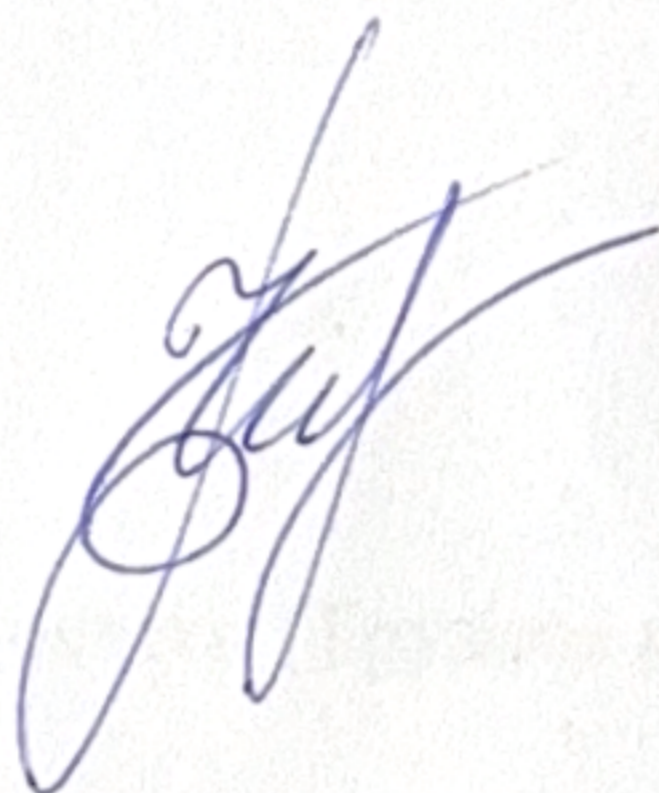
Укладачі програми:

Микола КОРЕЦЬ – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інженерії та технологій виробництва УДУ імені Михайла Драгоманова;

Світлана ІЩЕНКО – доктор філософії, доцент, завідувач кафедри технологічної освіти УДУ імені Михайла Драгоманова.

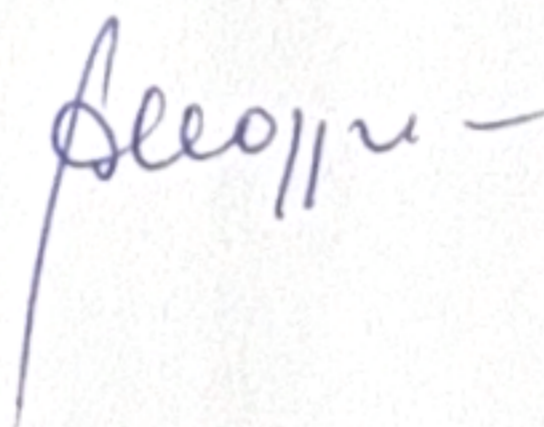
Рекомендовано Вченою радою Факультету технологій та дизайну УДУ імені Михайла Драгоманова (протокол № 10 від 23 квітня 2026 р.)

Декан факультету

Тетяна ЧЕРНОВА

Гарант освітньо-наукової програми

Микола КОРЕЦЬ

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Зміст програми.....	7
Зміст підготовки до вступного іспиту.....	8
Орієнтовні питання до іспиту:.....	12
Критерії оцінювання знань на вступному іспиті.....	17
Список рекомендованої літератури.....	20
Структура білету.....	22

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма складена відповідно до вимог МОН України, Закону України «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», правил прийому до аспірантури в УДУ імені Михайла Драгоманова. Програма для складання вступного іспиту зі спеціальності А4. Середня освіта розроблена відповідно до паспорту наукової спеціальності та відповідно до програми підготовки фахівців з вищою освітою (докторів філософії) в галузі педагогіки за освітньо-науковою програмою на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, що відповідає восьмому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем в галузі знань А Освіта, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Програма побудована на основі міждисциплінарного підходу та містить питання зі стратегічних напрямів модернізації сучасної системи освіти в Україні, її нормативно-правового забезпечення, євроінтеграційних аспектів освіти, сучасних інноваційних освітніх технологій, методології наукового дослідження й тенденцій розвитку сучасної педагогічної науки. Зміст програми передбачає виявлення рівня володіння майбутніми аспірантами досягненнями в галузі знань А Освіта з урахуванням надбань української педагогічної думки та шкільної практики, традицій українського народу; розуміння генези

педагогічних категорій, володіння основами теорії навчання та виховання, сучасними педагогічними технологіями та методами науково-педагогічних досліджень.

Мета програми вступного іспиту зі спеціальності А4. Середня освіта полягає у визначенні рівня знань вступників, з'ясування їх світоглядної позиції, ступеня осмислення й усвідомлення науковцями-початківцями основних нормативно-правових актів, навчальних планів, навчальних програм, підручників, навчальних і методичних посібників, пов'язаних із професійною діяльністю.

Завдання програми вступного іспиту в аспірантуру: презентувати знання теоретичних основ педагогіки та методики навчання технологій і технічним дисциплінам, володіння категоріальним апаратом педагогіки, психології, філософії та інших суміжних наук, розуміння основних сучасних проблем освіти, володіння педагогічним досвідом, знання практики підготовки фахівців технологічної галузі освіти.

За напрямом дослідження пошукувачу необхідно *знати*: стан розробки проблеми в теорії і практиці освіти, методологію та технологію наукового педагогічного дослідження, теоретичні й експериментальні методи дослідження, а також питання організації педагогічного експерименту та способи обробки експериментальних матеріалів.

Завдання фахового випробування складено з метою виявлення знань, вмінь, компетентностей, якими повинен володіти вступник за спеціальністю А4. Середня освіта, а саме: ФК 1 - здатність конструювати концепцію науково-педагогічного дослідження та розробляти систему методичних рекомендацій щодо впровадження отриманих результатів дослідження у галузі А Освіта; ФК 2 - готовність здійснювати освітню й науково-дослідницьку діяльність на основі гуманістичного світогляду й глибокого проникнення в суть педагогічних явищ і

процесів із залученням широкого кола наукових джерел; ФК 3 - здатність інтерпретувати результати педагогічного дослідження, оцінювати межі їх застосування, можливі ризики впровадження в освітньому й соціокультурному середовищі, розробляти напрями подальших досліджень; ФК 4 - здатність цілісно й системно розуміти історію й теорію педагогіки, екстраполювати їх досягнення на сучасну освітню й наукову практику та окреслювати перспективи розвитку; ФК 5 - володіння процедурами проєктування, організації та моніторингу педагогічних систем з урахуванням необхідних перетворень в освітній сфері, в діяльності науковців, управлінців і педагогів - практиків, в процесі освітньо-наукового партнерства; ФК 6 - здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі освіти; ФК 7 - володіння системою педагогічних категорій і методів їх використання з метою рішення дослідницьких і практичних завдань навчання й виховання; ФК 8 - науково супроводжувати розвиток освітньо-наукових систем різного рівня з орієнтацією на інтереси особистості, суспільства й держави; ФК 9 - здатність застосовувати методологічний інструментарій компетентнісного підходу в процесі аналізу та моделювання освітніх систем.

Змістове поле програми представлено такими найбільш суттєвими науковими аспектами: наукові основи організації освіти, загальні питання дидактики; методика викладання технологій та технічних дисциплін.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Зміст програми передбачає виявлення володіння майбутніми аспірантами наступними досягненнями: розуміння сучасних теорій і концепцій педагогіки та освітньої політики; знання нормативно-правових засад функціонування освітніх систем різного рівня; здатність аналізувати й проєктувати освітнє середовище з урахуванням соціокультурних, економічних і технологічних викликів; навички управління освітніми процесами та інноваційними змінами в освітніх установах; розуміння принципів, закономірностей та методів навчання у вищій школі; здатність моделювати ефективні дидактичні системи й стратегії навчання; володіння методами активного та інтерактивного навчання, формами змішаного та дистанційного навчання; вміння здійснювати педагогічну діагностику та моніторинг якості знань здобувачів; знання сучасних підходів до викладання фахових технічних дисциплін (інженерних, технологічних, інформаційних); володіння методами розробки навчально-методичних матеріалів та цифрових освітніх ресурсів; здатність інтегрувати професійні компетентності та наукові досягнення у зміст навчання; уміння формувати у здобувачів дослідницькі, проєктні та інженерні навички через практико-орієнтоване навчання.

Комплектація екзаменаційних білетів передбачає системне відображення вузлових питань із зазначених складових частин програми. Відповіді вступників до аспірантури повинні підтвердити повноту їх знань категоріально-понятійного апарату педагогічної науки, здатність мислити науково-педагогічними категоріями, вміння аналізувати і об'єктивно оцінювати педагогічні ідеї, теорії; здатність до науково-педагогічної творчості.

ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Державні нормативно-правові документи про освіту, Закони України:

- «Про освіту»;
- «Про вищу освіту»;
- «Про загальну середню освіту»;
- «Про професійно-технічну освіту»;
- Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»);
- Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 рр.;
- Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа);
- Концепція профільного навчання в старшій школі;
- Концепція Державної цільової соціальної програми розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на 2022-2027 роки;
- Державний стандарт базової й повної середньої освіти;
- Державний стандарт початкової загальної освіти;
- Державні стандарти професійної освіти.

Наукові основи організації освітнього процесу

Сутність і структура сучасної освіти. Поняття освіти, її цілі та функції. Рівні та типи освіти в Україні. Система формальної, неформальної та інформальної освіти.

Історичні етапи розвитку освітньої системи. Основні тенденції розвитку освіти в Україні та світі. Реформування освіти в контексті суспільних змін. Вплив філософських ідей на освіту.

Законодавче та нормативне забезпечення освіти. Закон України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту». Державні стандарти освіти. Академічна доброчесність та етичні засади освітньої діяльності.

Організаційні засади функціонування закладів освіти. Типи закладів освіти та їх структура. Управління освітнім процесом. Автономія та відповідальність закладу освіти.

Філософські, соціологічні та психологічні засади організації освіти. Освіта як соціальний інститут. Освіта в системі духовної культури суспільства. Особистість як суб'єкт навчання та виховання.

Інновації та модернізація в освіті. Поняття освітніх інновацій. Технології управління змінами в освіті. Інтеграція STEM/STEAM-підходів в освітній процес.

Європейський простір вищої освіти та Болонський процес. Основні положення Болонської декларації. Європейські кваліфікаційні рамки. Забезпечення якості освіти в контексті міжнародних стандартів.

Організація освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти. Навчальні плани й навчальні програми. Форми організації навчання (очна, дистанційна, змішана). Оцінювання результатів навчання.

Освіта й ринок праці. Професійна орієнтація та профільне навчання. Компетентнісний підхід як відповідь на виклики ринку праці. Освітні траєкторії та безперервне навчання.

Цифровізація освіти та управління освітніми даними. Цифрова трансформація закладу освіти. Електронне документообіг, LMS-системи. Безпека освітніх даних.

Загальні питання дидактики

Поняття дидактики. Основні категорії дидактики. Дидактика та методика викладання окремих навчальних предметів. Методологія процесу навчання. Основні функції навчання: освітня, виховна, розвивальна.

Характеристика основних ланок освітнього процесу у вищій школі. Принципи організації процесу навчання у вищій школі. Співвідношення теорії й практики у процесі навчання. Прогностичні моделі навчання XXI ст. Психолого-педагогічні основи навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

Структура процесу засвоєння знань: сприймання, осмислення, розуміння, узагальнення, закріплення, використання на практиці. Зміст та мета освіти в сучасній школі. Тенденції розвитку й вдосконалення змісту освіти.

Поняття форми організації навчання. Класно-урочна система навчання. Лекційно-семінарська система навчання, проєктна діяльність. Модульно-розвивальна система навчання. Позаурочні форми навчання.

Актуальні проблеми дидактики на сучасному етапі. Зв'язок дидактики з конкретними методиками.

Поняття методів навчання. Принципи класифікації методів навчання. Характеристика методів навчання на основі зовнішніх форм їх прояву.

Критерії вибору методів навчання.

Поняття змісту освіти та його основні значення. Співвідношення науки й навчального предмета у змісті навчання. Психолого-педагогічні умови інтенсифікації навчання на сучасному етапі розвитку вищої освіти.

Навчальний план. Навчальна програма як схематичні проєкти змісту вищої освіти.

Міжпредметна координація у процесі навчання.

Умови оптимізації побудови навчальних планів і навчальних програм.

Контроль, перевірка та оцінка знань здобувачів освіти. Значення, функції та об'єкт контролю. Види контролю знань. Методи контролю. Проблеми оцінювання знань. Перспективи тестової перевірки знань.

Методика навчання технологіям та технічним дисциплінам

Історичні аспекти розвитку технологічної освіти в Україні та світі.

Цілі, зміст і принципи навчання технологіям та технічним дисциплінам. Формування професійних і ключових компетентностей. Компетентнісний та діяльнісний підходи у викладанні технологій. Принципи навчання: науковість, системність, наочність, зв'язок теорії з практикою.

Планування освітнього процесу. Навчальні програми з технологій у закладах загальної середньої освіти. Розробка календарно-тематичного планування. Вимоги до підготовки планів-конспектів уроків, сценаріїв занять і навчальних проєктів.

Організація та методика проведення уроків технологій. Структура й типи уроків (комбінований, формування нових знань, узагальнення, практичний тощо). Особливості організації уроків технологій. Інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Проєктна й дослідницька діяльність. Метод проєктів на уроках технологій . Етапи реалізації навчальних проєктів. Оцінювання проєктної діяльності та розвиток критичного мислення.

Методи, форми та засоби навчання технологіям. Методи навчання: пояснювально-ілюстративні, практичні, проблемні, проєктні. Форми навчання: індивідуальна, фронтальна, групова, бригадна. Засоби навчання на уроках технологій.

Інноваційні технології в методиці навчання технічним дисциплінам. STEM/STEAM-освіта: інтеграція природничих, технічних і мистецьких компонентів. Застосування ІКТ: САD-програми, моделювання, 3D-друк, Arduino, робототехніка. Елементи змішаного та дистанційного навчання в технологічній освіті.

Дидактичне забезпечення освітнього процесу. Підручники, посібники, навчально-методичні комплекси. Електронні освітні ресурси та платформи. Вимоги до розробки авторських дидактичних матеріалів.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень. Види й форми контролю: усний, письмовий, тестовий, практичний.

Формувальне оцінювання та рефлексія. Методика позаурочної та гурткової роботи. Організація факультативів, гуртків, конкурсів, виставок. Розвиток інженерного мислення й креативності. Підготовка здобувачів освіти до участі в конкурсах, олімпіадах, хакатонах.

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

Наукові основи організації освітнього процесу

1. Поняття освіти та її соціальні функції.
2. Основні завдання системи освіти в Україні.
3. Рівні освіти в Україні: характеристика та особливості.
4. Типи закладів освіти та їх функціонування.
5. Формальна, неформальна та інформальна освіта.
6. Закон України «Про освіту»: ключові положення.
7. Академічна доброчесність у системі освіти.
8. Принципи державної освітньої політики.
9. Компетентнісний підхід в освіті.
10. Освітні стандарти: поняття та структура.
11. Організаційна структура системи загальної середньої освіти.
12. Управління освітою в Україні.
13. Автономія закладів освіти: суть і значення.
14. Державне та громадське управління освітою.
15. Повноваження керівника закладу освіти.
16. Інституційний аудит та внутрішня система забезпечення якості освіти.
17. Стратегія розвитку освіти України.
18. Європейський простір вищої освіти.
19. Європейські кваліфікаційні рамки.
20. Права й обов'язки учасників освітнього процесу.
21. Психолого-педагогічні основи організації освіти.
22. Особистісно орієнтований підхід у навчанні.
23. Інклюзивна освіта: принципи і практика.
24. Гендерний підхід у системі освіти.
25. Організація освітнього процесу в Новій українській школі.

26. Навчальний план і навчальна програма: зміст і структура.
27. Дидактичні принципи організації навчання.
28. Форми навчання в закладах загальної середньої освіти.
29. Педагогічні технології в освітньому процесі.
30. Педагогічна майстерність і професійна етика вчителя.
31. Професійний розвиток педагогічних працівників.
32. Сучасні виклики і тренди в освіті.
33. Освіта в умовах діджиталізації.
34. Дистанційне і змішане навчання: організація та переваги.
35. STEM-освіта: суть та шляхи впровадження.
36. Профільне навчання в старшій школі.
37. Зв'язок освіти і ринку праці.
38. Освіта для життя: концепція та реалізація.
39. Мотивація до навчання.
40. Виховання як компонент освітнього процесу.
41. Співпраця закладу освіти з батьками та громадськістю.
42. Забезпечення безпечного освітнього середовища.
43. Екологічне виховання в системі освіти.
44. Організація методичної роботи в закладі освіти.
45. Педагогічна діагностика в управлінні якістю освіти.
46. Система моніторингу та оцінювання в освіті.
47. Інноваційна діяльність в освітньому процесі.
48. Освітній заклад як відкритий соціальний інститут.
49. Професійна орієнтація та профільне навчання.
50. Цифровізація освіти та управління освітніми даними.

Загальні питання дидактики

1. Предмет, об'єкт та завдання дидактики.
2. Основні категорії дидактики.
3. Зв'язок дидактики з іншими науками.

4. Роль дидактики в системі педагогічної науки.
5. Функції дидактики.
6. Історичний розвиток дидактичної думки.
7. Класичні концепції навчання.
8. Сучасні дидактичні теорії (конструктивізм, гуманістична дидактика).
9. Мета навчання як дидактична категорія.
10. Зміст навчання: принципи добору.
11. Поняття про навчальну програму.
12. Принципи навчання: поняття й класифікація.
13. Принцип науковості та його реалізація.
14. Принцип систематичності та послідовності.
15. Принцип доступності в навчанні.
16. Принцип свідомості й активності.
17. Принцип наочності: види та функції.
18. Принцип зв'язку навчання з життям.
19. Принцип індивідуалізації та диференціації.
20. Принцип міцності знань.
21. Методи навчання: класифікація.
22. Словесні методи навчання.
23. Наочні методи навчання.
24. Практичні методи навчання.
25. Проблемне навчання: суть і види проблемних ситуацій.
26. Діалогічні методи навчання.
27. Методи стимулювання та мотивації учіння.
28. Методи контролю й оцінювання знань.
29. Інтерактивні методи навчання.
30. Ігрові технології в навчанні.
31. Форми організації навчання.
32. Урок як основна форма навчання.

33. Типи й структура сучасного уроку.
34. Позаурочні форми навчання.
35. Індивідуальні та групові форми навчання.
36. Колективна форма організації навчання.
37. Особистісно орієнтоване навчання.
38. Дистанційне навчання як дидактичне явище.
39. Змішане навчання: особливості організації.
40. Засоби навчання: класифікація та дидактичні функції.
41. Підручник як засіб навчання.
42. Технічні засоби навчання.
43. Електронні освітні ресурси.
44. Сутність і функції контролю навчальних досягнень.
45. Види контролю в освітньому процесі.
46. Оцінювання результатів навчання: критерії та види.
47. Формувальне й підсумкове оцінювання.
48. Самоконтроль та взаємоконтроль.
49. Дидактичні умови ефективного навчання.
50. Інновації в дидактиці: сучасні тренди й технології.

Методика навчання технологіям та технічним дисциплінам

1. Методологічні основи навчання технологій: фізіологічні, естетичні психологічні, санітарно-гігієнічні, економічні, екологічні.
2. Зв'язок методики з педагогікою, психологією, дидактикою.
3. Мета та функції навчання технічних дисциплін.
4. Зміст технологічної освіти в закладах загальної середньої освіти.
5. Компетентнісний підхід у навчанні технологіям.
6. Принципи навчання технічних дисциплін.
7. Методична система навчання технологіям.

8. Види й класифікація уроків з технологій.
9. Структура сучасного уроку технологій.
10. Планування освітнього процесу на уроках технологій.
11. Вибір методів навчання технічних дисциплін.
12. Словесні методи в навчанні технологіям.
13. Наочні методи: моделі, плакати, відеоматеріали.
14. Практичні методи: вправи, лабораторно-практичні роботи.
15. Інтерактивні методи у викладанні технологій.
16. Проектна діяльність у навчанні технологій
17. Використання ІКТ на уроках технологій.
18. Технічна творчість учнів: форми і методи розвитку.
19. Створення дидактичних матеріалів для уроків технологій.
20. Професійна орієнтація учнів на уроках технологій.
21. Формування технічного мислення здобувачів освіти.
22. Формування практичних умінь і навичок у здобувачів освіти.
23. Підготовка навчальних майстерень з технологій: вимоги та обладнання.
24. Охорона праці на уроках технологій.
25. Методика навчання основ електротехніки.
26. Методика навчання машинознавства.
27. Методика навчання користування інструментами та обладнанням.
28. Оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти.
29. Форми контролю знань, умінь і навичок.
30. Самоконтроль і взаємоконтроль учнів на уроках технологій.
31. Методика індивідуального та диференційованого навчання.
32. Підготовка й проведення екскурсій на сучасне виробництво
33. Методика інтегрованих уроків у технологічній освітній галузі.

34. Роль гурткової роботи в розвитку технічних здібностей учнів.
35. Особливості навчання здобувачів/здобувачок у змішаних групах.
36. Методичне забезпечення практичної діяльності на уроках технологій.
37. Використання 3D-моделювання і графічних програм у навчанні технологій.
38. Робота учнів з технічною документацією.
39. Екологічна складова техніко-технологічної освіти.
40. STEM/STEAM підходи у навчанні технологій.
41. Методика розвитку креативності через творчі завдання.
42. Інноваційні технології у технологічній освіті.
43. Педагогічне проектування в системі технологічної освіти.
44. Тенденції розвитку методики навчання технологій в Україні та світі.
45. Дидактичне забезпечення освітнього процесу.
46. Електронні освітні ресурси та платформи.
47. Навчальні підручники та посібники, навчально-методичні комплекси.
48. Методика позаурочної та гурткової роботи.
49. Організація факультативів, гуртків, конкурсів, виставок.
50. Підготовка здобувачів освіти до участі в конкурсах, олімпіадах, хакатонах.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ НА ВСТУПНОМУ ІСПИТІ

Вступний іспит до аспірантури проводиться відповідно до вимог чинного законодавства, нормативних документів Міністерства освіти і науки України та програми, затвердженої Вченою радою УДУ імені Михайла Драгоманова.

Під час проведення іспиту дотримується атмосфера спокійного і невимушеного спілкування зі вступником із одночасним дотриманням принципів об'єктивного оцінювання, професійної та ділової етики.

Форма проведення вступного іспиту зі спеціальності – усна за екзаменаційними білетами. Екзаменаційний білет містить 3 питання:

1 питання включено з розділу «**Наукові основи організації освітнього процесу**» (розкриває теоретичні засади, закономірності та методологію освітнього процесу);

2 питання – «*Загальні питання дидактики*» (визначає визначають зміст, цілі, завдання, методи, засоби, форми організації та результати навчального процесу.);

3 питання містить проблематику досліджень **розділу**: «*Методика навчання технологіям та технічним дисциплінам*» (виявляє здатність до проектування, організації та реалізації ефективного навчального процесу з технічних і технологічних предметів з урахуванням педагогічних принципів і сучасних освітніх технологій).

Оцінка за вступний іспит включає аналіз і оцінювання відповідей вступника на кожне з питань екзаменаційного білету. За результатами вступного іспиту зі спеціальності виставляється одна оцінка за шкалою 100 – 200 балів.

Кожен білет містить три питання з різних розділів програми. Питання передбачають висвітлення теоретико-практичних основ загальної педагогіки, теорії виховання, дидактики, історії педагогіки. Вступник має розкрити основний зміст питань білета й додаткових питань, продемонструвавши при цьому оволодіння змістом розглянутих питань, знання першоджерел, уміння аналізувати загальні освітні проблеми, аргументувати свої судження, пропонувати практичні вирішення педагогічних проблем.

Критерії оцінювання:

- знання першоджерел і вміння використовувати їх зміст й основні ідеї при аналізі педагогічних проблем;
- оволодіння змістом педагогічних принципів та категорій, вміння оперувати ними при викладенні теоретичного матеріалу;
- уміння демонструвати та аргументувати свої погляди;
- здатність до проведення самостійних наукових досліджень в обраній галузі.

Критерії оцінювання відповідей представлені у табл.1.

Таблиця 1

Загальні критерії оцінювання відповідей

№	Критерії оцінювання	Оцінка (у балах)
1	Відповідь, яка виявляє всебічне й глибоке знання матеріалу із екзаменаційного запитання, у тому числі ґрунтовні знання першоджерел. Ця оцінка передбачає також вільну орієнтацію у сучасній освітній проблематиці, системне бачення шляхів розв'язання актуальних проблем освіти	190-200 (відмінно)
2	Вступник продемонстрував належний рівень володіння знаннями із екзаменаційного запитання, але відповіді на питання не є повними, вичерпними та аргументованими.	171-189 (добре)
3	Вступник виявив поверхові, фрагментарні знання, недостатнє володіння понятійним апаратом, відсутність цілісності знань, частково знає основні літературні джерела	160-170 (задовільно)
4	Відповідь вступника свідчить про низький рівень володіння обсягом і змістом понятійного апарату, фрагментарність знань із теорії освіти. Вступник допускає суттєві помилки в характеристиці освітніх явищ, фактів.	100-159 (незадовільно)

Результати змістових блоків фахового випробування переводяться за шкалою від 1 до 5 балів та оприлюднюються на інформаційному стенді відбіркової комісії з прийому на навчання до аспірантури і на офіційному сайті Університету.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Биков В. Ю., Спирін О. М., Пінчук О. П. Цифрова трансформація освіти і педагогічної науки. Київ : Інститут цифровізації освіти НАПН України, 2023. 248 с. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734930/?utm_source=chatgpt.com
2. Вітченко А. О., Вітченко А. Ю. Основи наукових досліджень у вищій школі : підруч. Київ : ФОП Ямчинський О.В., 2020. 272 с.
3. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
4. Державний стандарт профільної середньої освіти URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-%D0%BF#Text>
5. Державні стандарти загальної середньої освіти. Міністерство освіти і науки України. <https://mon.gov.ua/>
6. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Вінниця : ВНАУ, 2020. 208 с. URL: <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/27268.pdf>
7. Енциклопедія освіти / за ред. В. Г. Кременя. 2-ге вид., доповн. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.
8. Закон України «Про вищу освіту». https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18?utm_source=chatgpt.com#Text
9. Закон України «Про освіту». Законодавство України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380). Редакція від 06.04.2022, підстава - 1986-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
10. Закон України «Про повну загальну середню освіту». Законодавство України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст.226). Редакція від 01.05.2022, підстава - 2157-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>

11. Інтерактивні методи навчання у вищій школі : монографія / Д. П. Антюшко, В. С. Володавчик, Л. І. Сєногонова та інші. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2022. 189 с. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8988/1/2022.pd>
12. Концепція розвитку STEM-освіти в Україні. Міністерство освіти і науки України. https://mon.gov.ua/ua/tag/stem-osvita?utm_source=chatgpt.com
13. Корець М.С., Іщенко С.М. Теорія і методика навчання технологій і технічних дисциплін / М. Корець, С. Іщенко. Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова. 2025. 209 с.
14. Лузан П. Г., Сопівник І. В., Виговська С. В. Основи науково-педагогічних досліджень : навч. посіб. Київ : ЦП «Компринт», 2021. 214 с.
15. Наказ МОН України від 04.03.2024 № 260 «Про затвердження Переліку предметних спеціальностей спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)».
16. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої освіти. Київ : МОН України, 2024. https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf?utm_source=chatgpt.com
17. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / за ред. О. М. Пехоти. Київ : Академвидав, 2022. 320 с.
18. Пометун О. І. Сучасний урок: компетентнісний підхід : навч.-метод. посіб. Київ : А.С.К., 2022. 192 с.
19. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-ІХ. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України.
20. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : наказ МОН України від 29.08.2024 № 1225. <https://mon.gov.ua/>
21. Сисоєва С. О. Методологія науково-педагогічних досліджень : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 360 с.

22. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки. Київ : МОН України, 2022. <https://mon.gov.ua/>

СТРУКТУРА БІЛЕТУ

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Галузь знань А Освіта

Спеціальність А4 Середня освіта

Освітньо-наукова програма Середня освіта (Трудове навчання та технології)

На основі: освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)

Екзаменаційний білет №1

1. Поняття освіти та її соціальні функції.
2. Основні категорії дидактики.
3. Зміст технологічної освіти в закладах загальної середньої освіти.

Затверджено на засіданні Вченої ради факультету технологій та дизайну, протокол № 10 від 23 квітня 2026 р.

Проректор з наукової роботи

Григорій ТОРБІН

Гарант освітньо-наукової програми

Микола КОРЕЦЬ

Завідувач відділу аспірантури і докторантури

Ксенія БОДНАР